

СВОБОДА

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CV. № 108 TUESDAY, JUNE 9, 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 - ЦЕНТІВ ПАРСИПАНІ І НЬО ЙОРК ВІВТОРОК, 9-го ЧЕРВНЯ 1998 р. Ч. 108 РІК CV

Правоцентристська коаліція розпадається

Київ (УНІАР). — Коаліція чотирьох правих, що утворилася у Верховній Раді на час виборів її голови, має тріщину, заявив голова Фракції Народного Руху України Вячеслав Чорновіл після поразки кандидатури колишнього Президента Леоніда Кравчука 4-го червня.

У Русі схилятися, що Рухі соціалістів та селян Олександрів Морозові вдалося обійняти про можливі пости в парламентарних структурах „перекупити“ незначну частину тих, хто декларує свою належність до центру і правого центру.

Проте В. Чорновіл не виключає „подальшого життя“ блоку чотирьох фракцій — Руху, Народно-Демократичної Партії, Соціал-Демократичної Партії (об'єднаної) і Партії Зелених — але під умовою суворого взаємного виконання взятих зобов'язань. Підставою

для цього він вважає голосування „які довели, що ліві — без фракції ‘Громади’ — мають лише одну трітину голосів“.

Якщо у парламенті не вдасться зформувати опозиційну більшість, попереджає В. Чорновіл, можна забути про коаліційний Уряд, якого хочуть більшість депутатів. На думку голови Руху, сьогодні виконавча влада вже заслуговує на резигнацію, бо виявилася неспроможною забезпечити дисципліну серед „своїх“ депутатів.

„Якщо вона не зупинить штрайкбрехерів, фракція Народного Руху є самодостатньою політичною силою, щоб стати в гостру опозицію у Верховній Раді і до виконавчої влади“, — підкреслює В. Чорновіл.

„Виконавчу владу“, тобто Президента, представляє у парламенті НДП, до якої належить 92 депутатів.

С. Тигипко обіцяє перебудову сільського господарства

Київ. — 5-го червня віцепрем'єр з питань економічної реформи Сергій Тигипко заявив, що Україна рішуче настроєна на те, щоб реформувати сільське господарство і створити країні умови для інвесторів, повідомили засоби масової інформації.

Виступаючи перед майже 300 українських і закордонних фермерів, С. Тигипко сказав, що потрібно створити сприятливий інвестиційний клімат, лібералізувати ринок, повністю усунути Уряд з діяльності приватних підприємств і приватизувати землю. Він визнав також, що в Україні нема сприятливого ринкового середовища.

Україна, яка раніше мала славу „житниці Європи“, змушена тепер закуповувати харчі з-за кордону. Сільське господарство мало залишатися когоспним. На восьмому році незалежності все це неможе бути приватною власністю на землю, хоч Конституція її передбачає. Ліві є категорично проти приватизації землі, вважаючи, що це приведе до розтягання національного багатства.

С. Тигипко назвав також кілька скромних ус-

півів. Наприклад, майже завершено приватизацію агро-виробничої галузі, яка випускає соки, олію і мінеральну воду. Віцепрем'єр зазначив також, що для пожевлення землі на винний на 50 років. Приватизацію землі, за його словами, провести в Україні дуже важко, але довготерміновий виїм є цілком реальним.

Міністер сільського господарства Борис Супіханов, який теж був на зустрічі, сказав, що Уряд відмовився від так званого „держзамовлення“, яке давало державі привілеї перед приватним сектором у заготівлі зерна. Інвестори, які відважилися вкладати свої гроші в сільське господарство України, нарікають на високу корупцію і бюрократію.

Б. Супіханов сказав, що до кінця цього року Україна приватизує 443 з 536 елеваторів. Це має зменшити вплив на агро-промисловий сектор державної компанії „Хліб України“, яка володіє більшістю елеваторів. Передбачається, що цього року Україна збере 35,4 млн. тонн збіжжя.

Відбулася вершинна зустріч ЧЕС

Ялта (УНІАР). — У цьому кримському місті 4-5-го червня відбулася дводенна, уже четверта, зустріч керівників держав-учасниць Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС).

Участь взяли керівники 11 країн, в тому числі Президент України Леонід Кучма.

Головна мета зустрічі — проголошення ЧЕС як міжнародної економічної організації. Перше привітання учасникам зустрічі надіслав Європейський союз, який висловив готовність співпрацювати з міжнародною регіональною структурою і надавати, коли доречно, практичну допомогу ЧЕС через відповідні програми співпраці.

За повідомленням українського телебачення, перед вильотом до Ялти на вершинну зустріч Чорноморського економічного співробітництва Президент Молдови Петро Рушчак виступив за доцільність створення зони вільної торгівлі у Чорноморському регіоні. На думку молдовського лідера, цей крок став би важливим етапом лібералізації відносин на шляху до інтеграції країн ЧЕС у Європейський союз.

Учасники ялтинського зустрічі підписали статут організації, яким завершено підготовку її інституційно-правової бази. В готель „Ялта“ президенти та керівники урядів 11 держав-учасниць ЧЕС обговорили питання подальшого розвитку цієї міжнародної організації. Керівники держав відзначили, що ЧЕС є важливим чинником в процесі економічного розвитку чорноморських країн, і тому підписання статуту організації ЧЕС є необхідним кроком, що надасть новий імпульс співробітництву між державами.

Президент України Л. Кучма, відкриваючи зустріч, у своєму виступі відзначив, що „розвиток економічних зв'язків Чорномор'я органічно до-

повнюється укріпленням довір'я і безпеки в військово-морській галузі, а також зменшенням активності в акваторії Чорного моря“. Леонід Кучма наголосив, що ініціатива України з досягнення відповідних домовлень отримала підтримку всіх прибережних країн регіону.

Після завершення офіційної зустрічі відбулося підписання статуту організації ЧЕС та спільної декларації, яка має зазначити світові готові докласти всіх зусиль для забезпечення миру та стабільності в Чорноморському регіоні.

Президент Кучма у рамках вершинної зустрічі учасників Чорноморського економічного співробітництва зустрівся з президентом Болгарії Петером Стояновим. Останній поінформував Л. Кучму про завершення болгарського парламентом ратифікації низки двосторонніх угод з Україною. Голови держав висловили розгляд питань, пов'язаних із завершенням будівництва Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд і включення до цього російських партнерів. Відбувся обмін думками з низки міжнародних питань, зокрема, розглядалося становище на Балканах, перспективи врегулювання ситуації у Косово, співробітництво у рамках Центрально-європейської ініціативи.

По завершенні зустрічі ЧЕС голови делегацій отримали від Л. Кучми поглищені колекції вина „Масандра“, вік якого відповідає віку високого гостя. Найстарше з цих вин (рік закладки 1924) отримав президент Туреччини Сулейман Демірель, а наймолодше (1962 року) — прем'єр-міністр Росії Сергій Кірієнко. Крім того, для двох відсутніх Президентів — Росії та Греції — господар зустрічі підготував вино відповідно 1931 та 1926 року.

Дипломати поїдуть до Косово

Вашингтон. — Американські офіційні чинники повідомили в неділю, 7-го червня, що югославський президент Слободан Мілошевіч погодився дати дозвіл на вступ дипломатичних спостерігачів до Косово, де сербське військо та поліційні загони окремого призначення гостро розправлялися з етнічними албанцями — більшістю населення цієї провінції.

Дозвіл отримано після дводенних переговорів у кінці минулого тижня в Београді, столиці Сербії між С. Мілошевічем і Кристофером Гиллом американським амбасадором до Македонії. К. Гилл буде супроводжувати представника етнічних албанців Фегмі Агані та можливих деяких журналістів до тих місцевостей, де діяли сербські військові та поліційні відділи впродовж минулих двох тижнів. Останнім часом, ці сербські охоронці державного порядку не дозволяли нікому зі закордонних відвідувачів провінції Косово та її околиці, а минулого четверга, 4-го червня, Ф. Агані не дозволено в'їхати до Косово.

Однак американські офіційні чинники підкреслюють, що це нове домовлення з С. Мілошевічем не звільняє його від відповідальності за те, що силою та страхом намагався виганяти із домівок етнічних албанців, мешканців прикордонних сіл з Албанією. Крім того, етнічна чистка в будь-якому вигляді більше вважається злочином і тому не можна ігнорувати тих подій, котрі мали місце в Косово, як тактику ліквідування домагань етнічних албанців.

Албанські повстанці з Косово повідомляють, що сербське військо забирає тіла убитих з місць, куди можуть потрапити закордонні спостерігачі, та усувають інші позначки їхнього наведення порядку.

У Лондоні британський секретар закордонних справ Робін Кук, повідомив, що у Косово в останніх днях загинуло найменше 250 осіб, понад 10,000 втікачів прибуло до Албанії, а 50,000 залишилися бездомними. Захід, крім плянів для нових зустрічей і розмов, зовсім не реагує на ці злочини проти цивільного населення в Косово.

В Італії викрито нову фінансово-політичну аферу

Мілян, Італія. — Прокуратор мілянського суду дав наказ посадити в тюрму колишнього прем'єр-міністра країни Сільвіо Берлусконі, який тепер є власником найбільшої італійської телекомунікаційної мережі, банку „Фінінвест“ і футбольного клубу „Мілян“.

Під тиском звинувачень у хабарництві Берлусконі у січні 1995 року змусили був зрезигнувати з посту прем'єра, а в грудні 1997 року його засудили до 18-місячного тюремного ув'язнення за фальсифікацію фінансових документів.

Тепер прокуратори звинувачують Берлусконі у протизаконному фінансуванні Італійської соціалістичної партії, яку донедавна очолював Беттіно Кравкі, другий скандально відомий італійський політик. За хабарництво його засудили до 13 років тюремного ув'язнення, однак Кравкі вдалося втекти з країни і тепер він переховується в Туреччині.

ОЗБРОЄНІ ФОТОГРАФІЯМИ, зробленими розвідувальними літаками та сателітами, інспектори Організації Об'єднаних Націй, котрі займаються перевіркою розброєння Іраку та ліквідацією його програми хемічно-біологічної зброї масового знищення, на цілоденній сесії Ради безпеки ООН намагалися ілюструвати фактажем представити дипломатам не надто правдиві твердження Іраку про те, що він виконав всі вимоги, щоб зліквідувати існуючі санкції проти нього.

Представлення згаданих доказів відбулося у середу, 3-го червня. Билл Річардсон, американський амбасадор до ООН, заявив, що представлені матеріали повинні б переконати багатьох про те, що затвorno говорити та переконувати ліквідування санкцій проти Іраку. Франція, Росія та Китай — це країни, котрі симпатизують з Іраком і їхні представники були тими, що найбільше ставили питання, пробуючи дескридитувати представлені факти. Беручи це все до уваги, Б.Річардсон вважає, що той день не був корисним для Іраку та ще більше захитав до нього довір'я.

Канада обіцяє допомогу Україні

Севастополь (УНІАР-КІА). — Район Чорнобильського водосховища поблизу Севастополя відвідали компанії канадської компанії „Полі-Енерджи“.

На цьому місці вирішено побудувати міні-електростанції, які забезпечать доволі села електроенергією і дозволить безперебійно постачати воду водосховища в місто.

Будівництво таких міні-електростанцій планується і в інших регіонах України. Гроші на їх спорудження виділив уряд Канади у сумі, еквівалентній 5 млн. грн.

Д. Савчук може втратити громадянство ЗСА

Глен Спеї, Н. Й. — Тут набрала в останніх днях широкого розголосу справа Дмитра Савчука, 73-літнього українця, що проживає в Глен Спеї з дружиною вже довгі роки, а йому тепер Департамент юстиції ЗСА хоче відібрати громадянство за його мнимо співпрацю з німцями у Другій світовій війні.

Д. Савчук, враз із тисячами українців, переїхав до ЗСА перед пів сторіччям на підставі своїх зізнань, що він був робітником в Німеччині. На підставі однак Бюра спеціальних інвестицій (ОСІ), що розглядає питання співпраці з нацистами, М. Савчук мав бути сторожем в концетраційних таборах Німеччини в роках 1943-45.

Про Д. Савчука несподівано заговорили засоби масової інформації в ЗСА, а щоденник „Нью Йорк Таймс“ з 5-го черв-

ня подав довший репортаж пера Джейн Гросс на тему оскарженого та „українського“ Глен Спеї, мешканця якого в якомусь випадку не підозрюють М. Савчука про злочини, що їх тепер після 50 років йому приписують. Журналістка із „Нью Йорк Таймсу“ закінчує свій репортаж, цитуючи припущення американського мешканця Глен Спеї, що українські воєнні злочинці зумисне поселилися у тому спокійному містечку.

Характеристичним є також дивний припадок, що на цій самій сторінці „Нью Йорк Таймсу“, де вміщений репортаж про український Глен Спеї із світлинною церкви та радного міста Петра Мельника, знаходиться також репортаж про виступ Елі Візеля в одній із шкіл Нью Йорку з інформаційми про страхіття голокосту.

Закривається єдина кримсько-татарська газета

Симферопіль. — Головний редактор єдиної в світі газети, яка видається кримсько-татарською мовою, Н. Умеров виступив в Кримському інформаційному пресцентрі зі зверненням до журналістів вивити підтримку видання.

„Янги Дюнья“ повідомила у своєму останньому випуску 3-го червня, що припиняє свою діяльність у зв'язку з економічними труднощами. Борг видання за поліграфічні послуги становить 15,000 гривень, а працівники не отримують платень впродовж п'ятих місяців.

Газету переведено до Криму з Узбекистану за вказівкою Президента України і постановою

Ради Міністрів Криму у 1991 році. Її фінансування здійснювалося за рахунок фондів Державного комітету Криму у справах депортованих громадян.

Минулого року після розпородження прем'єра півострова Анатолія Франчука про виділення газеті 60,000 гривень Міністерство Фінансів перерахувало їй лише 3,000 гривень. Сьогодні існування газети стало неможливим. На рівні Верховної Ради та Ради Міністрів Криму це питання не вирішується.

Редакція, у складі якої 12 членів Спілки Журналістів України, збирається відвідати державний комітет з питань друку в Києві.

В Україні (З інформації УНІАР)

СІРНИКОВА ФАБРИКА ОТРИМАЛА ШВЕДСЬКЕ ОБЛАДНАННЯ

БЕРЕЗНО, Рівненська обл. — На Березнівській сирніковій фабриці встановлюють шведське обладнання, за допомогою якого передбачається заощадити Україні 20 млн. дол. щорічно, відмовляючись від закупівлі сирників за кордоном. Першу партію продукції планується випустити наприкінці цього року.

СЕЙСМОЛОГИ ЦЬКОГО РАЙОНУ ЗАНЕПОКОЄНІ

СТАРУНЯ, Івано-Франківська обл. — Останнім часом українські сейсмологи приділяють велику увагу одному у Карпатах вулканові, розташованому поблизу села Старуня. Як повідомили вчені, карпатський „Везувій“ дуже чутливий до тектонічних коливань, під час яких він починає викидати з кратери каміння. Однак від деякого часу вулкан, за їх висловом, підозріло мовчить.

ЗМІНИ У СКЛАДІ ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЙ

КИЇВ. — У складі груп та фракцій українського парламенту зайшли деякі зміни. Зокрема, із фракції Народно-Демократичної Партії перейшов до фракції „Громади“ Володимир Нечипорук, обраний у 194 виборчій округі Хмельницької області. До фракції „Громада“ увійшов також Микола Габер, якого включили в фракції ПСПУ за те, що висунув себе на голову парламенту без погодження з керівництвом прогресивних соціалістів. Відтепер у фракції комуністів є 121 депутат, у фракції НДП — 91, у фракції НРУ — 47, у фракції „Громада“ — 41, у фракції „Лівий центр“ — 35, у фракції СДПУ(о) — 26, у фракції Партії Зелених України — 24, у фракції ПСПУ — 16. Всього у Верховній Раді України — 438, з них до груп і фракцій належать 401 депутат.

У СВІТІ

ОДИН ДЕНЬ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК в Німеччині в середу, 3-го червня, скоїлася найбільша поїздова катастрофа в останніх 50-ти роках, офіційні чинники припинили службу багатьох поїздів великої швидкості. Це припинення 60-ох Міжміських поїздів великої швидкості, є великим приниженням Державної служби залізничного руху, бо посилює погослови, що катастрофа, в якій загинуло принаймні 93 особи, була спричинена механічною невідповідністю поїзду, котрий втішався славою найбезпечнішого в Німеччині. Офіційні державні чинники, котрі ведуть слідство цієї трагічної катастрофи, відмовились від будь-яких коментарів щодо причин цієї аварії, аж до часу закінчення слідства.

ГОЛОВА ПРЕДСТАВНИЦТВА СВІТОВОГО БАНКУ

ЛЬВІВ. — До Львова прибув голова представництва Світового банку в Україні Едліберто Сегура. Під час зустрічі з керівництвом області обговорено питання щодо створення та випрацювання регіональних інвестиційних програм, спрямованих на удосконалення механізмів управління фінансами та здійснення невідкладних заходів щодо реконструкції інфраструктури, яка вже є в області.

НАШЕСТЯ ЗАГАДКОВИХ КОМАХ

ЛЬВІВ. — В деяких селах Львівської області з'явилися у великій кількості загадкові маленькі комахи, які вражають велику рогагу худоби. Їхні укуси викликають пухлини та серйозний розлад здоров'я тварин, що інколи приводить їх загибелі. Місцеві біологи шукають засоби боротьби з комахами.

МІНІСТЕР ВИГРАВ У СУДІ СПРАВУ ПРОТИ ГАЗЕТИ „КІЄВСЬКІ ВЕДОМОСТІ“

КИЇВ. — Міністер внутрішніх справ України Юрій Кравченко виграв справу засисту честі і гідності проти газети „Кієвські Ведомості“ та її журналістів. Згідно з рішенням суду Старокіївського району Києва, газета має виплатити Ю. Кравченкові п'ять мільйонів гривень, а також журналіст Сергій Кісельов — 20,000 грн. та Геннадій Кірильдасов — 7,000 грн.

З. БЖЕЗІНСЬКІ ВІДВІДАВ ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Тут відбулася зустріч відомого американського політолога Збігнева Бжезінського з головою обласної державної адміністрації Олександром Мигдєєвим. Американський гість відвідав також виробничий

об'єднання „Південний машинобудівний завод“.

ЗАСІДАННЯ УРЯДУ

КИЇВ. — Тут під головуванням прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка відбулося надзвичайне засідання Кабінету Міністрів. Темою розгляду було питання постанови Верховної Ради про погашення заборгованості з заробітків, пенсій та стипендій. В.Пустовойтенко відкрив свою поїздку до Житомирської області, щоб прискорити працю над законопроектом про відповідальність за несвоєчасну виплату зарплатні на підприємствах та в організаціях усіх форм власності. Згідно з рішенням Уряду, до 5-го червня мали бути відключені від газових мереж споживачі, які використали без понад приділені норми і не заплатили за нього.

ШАХТАРІ ЗАБЛЮКУВАЛИ РУХ ТРАНСПОРТУ

ЛУГАНСЬКЕ. — Тут 4-го червня зранку гірники державної компанії „Первомайськийвугілля“ на шляху до Луганської обласної державної адміністрації, яку вони пікетують другий тиждень, на 50 хвилин заблокували рух транспорту в центрі міста. Представники правоохоронних органів попередили організаторів, що такі дії кваліфікуються як незаконні.

НАРАДА З ПИТАНЬ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ СНД

ЛЬВІВ. — Тут 4-го червня розпочалося ХХІ засідання Ради з питань залізничного транспорту країн СНД. Учасники засідання розглянули хід виконання попередніх рішень щодо тарифної політики на залізницях, зробили підсумки уніфікації графіків руху і плянів формування вантажних поїздів та порядок їх спрямування у міждержавному сполученні на 1998-99 роки.

В АМЕРИЦІ

У ДЕНВЕРІ ФЕДЕРАЛЬНИЙ суддя назвавши Террі Ніколса „ворогом Конституції“, минулого четверга, 4-го червня, засудив його на доживоття без можливості на звільнення, за його причетність до збомблення федерального будинку в Оклахомі Сіті. Оголошуючи присуд, після вислухання тих, які учіли до деяких рідних тих 168-ми загилбл, суддя Федерального окружного суду Річард Меч сказав: „Це не була справа вбивства, це був злочин проти Конституції З'єднаних Штатів Америки, котра в цьому випадку є жертвою“. У грудні минулого року Т. Ніколс був визнаний винним за його змову з Тимоті МекВеем за збомблення 19-го квітня 1995 року федерального будинку.

СВОБОДА
UKRAINSKYI SHODENNIK

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСоюзу \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снлик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foardmore Rd., Kerhonskon, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Спотворення двомовної системи освіти

Від кількох років у засобах масової інформації в Америці провадиться переконуюча полеміка на тему користей та некористей системи двомовної освіти. Обидві сторони широко мотивували свої аргументи та подають переконуючі факти, з яких пересічний читач може робити свої висновки. Одначе обидві сторони посилюються в більшості на теоретичні припущення, базовані тільки абстрактно-логічними підрахунками без будь-яких практичних підтверджень. У цьому експериментальному процесі системи двомовної освіти опинилося понад мільйон еспаномовної дітвори тільки в одній Каліфорнії, де очевидно було, що ця система під жодним оглядом не дає бажаних позитивних вислідів.

Маючи репутацію сміливого новаторства, Каліфорнія вирішила в якийсь спосіб цьому протидіяти, а що батьки, учителі, виховники і політики не змогли розсудити цього спірного питання, вирішили шукати допомоги у своїх громадян-виборців. Питання вміщено у виборчих бюлетах і залишено до вирішення голосуючої громадськості, котра мала право залишити або відкинути двомовну систему освіти. Немає сумніву, що рішення виборців Каліфорнії матиме далекосяжні наслідки в цілій країні, котрі в майбутньому позначатимуться багатоглибним обуренням і навіть, можливо, судовими процесами різних уповноважених. У передвиборчому голосуванні у вівторок, 2-го червня, голосуючі мешканці Каліфорнії відкинули систему двомовної освіти.

Первісна думка концепції двомовної освіти виглядала досить примамливою та можливою до здійснення. Вважалося, що еспаномовні діти залишаться позаду, коли навчатимуться виключно мовою зовсім для них зрозумілою. Тому вирішено навчати їх еспанською мовою, але з поступовим введенням англійської мови — мови їхньої адаптованої країни. Впродовж трьох років такої програми у двомовній системі діти опанували б настільки англійську мову, щоб навчатися нею усіх предметів. Тимчасом, ця на перший погляд двомовна програма з якоїсь невідомої причини перетворилася в програму одномовною — тобто в еспаномовну. Замість трьох перехідних років діти дуже часто залишалися в тій програмі впродовж сімох років і в результаті опинилися в мовному гетто, що під жодним оглядом не було корисним для дітвори.

Причиною такого розвитку справи знавці приписують занедбанню первісного цілеспрямованого — вивчення англійської мови, котра стала менш цінним фактором у порівнянні з важливістю затримання рідної мови, що стала засобом і гордістю даного національного самозбереження. Таке застосування цієї програми тільки підтвердило її нецільність, бо в першу чергу стало некорисним і навіть шкідливим для дітей, котрим повинно б улегшити опанування англійської мови. Крім того, вичерпні обмеження Кривої ради дослідів не змогли знати жодних запевнень, що двомовна програма освіти допомагає учням і зробила її ризикованим засобом не тільки у навчальному процесі дітвори, але й їхньої майбутності. Також, опитування виказало, що 80 відсотків батьків еспаномовних дітей вважають вивчення англійської мови більш важливим, ніж збереження еспанської мови як засобу передавання рідної культури. На їхню думку, культурну спадщину вони можуть передати своїм дітям безпосередньо в родині, як це досі робили іммігранти впродовж століть.

Немає нічого злого в тому, коли діти гордяться своїм етнічним походженням, одночасно пристосовуючись до їхньої прибраної країни. Однак щоденне життя, зокрема в країнах нового поселення, ставить інші вимоги. Очевидним залишається те, що після випускного вечора еспаномовні студенти не знайдуть в Америці університетів, де еспанська мова є викладавочою. Крім того, знайдеться дуже мало таких працевлаштувачів, які пропонуватимуть їм працю без плінного володіння англійською мовою.

Вирінає питання, чому ж тоді так довго тривало випробування цієї некорисної двомовної освітньої програми? Мабуть тому, що місцеві громади запізно почали бити в дзвін тривоги, вірячи, що майбутність їхніх дітей є в добрих руках. Тимчасом еспаномовні активісти, лоббісти, бюрократи, адміністратори, психологи та видавці, які в той чи інший спосіб інвестували в еспанськість і місцеві школи, постіжно пропагували доцільність цієї програми в ім'я особистих користей. Тому каліфорнійська ініціатива голосами виборців зліквідувати цю програму є дуже влучною, бо виминула всі ці утрупування та їхні політичні калькуляції та дала можливість вибору народодів. А це будь-якою мовою означає — демократія.

Рідна мова — це найважливіша основа, що на ній зростає духовно й культурно кожний народ. У житті кожного народу рідна мова відіграє найголовнішу роль: рідна мова — то сила культури, а культура — сила народу.

Я часто задумуюсь над одним питанням — як це нашому народові вдалося зберегти, від цілковитого загублення, свою рідну мову. За тисячолітню історію України була у складі різних імперій. І звичайно, всі окупанти дбали про винищення української мови, як найголовнішого наріжного каменя існування народу. Нашу мову сполючали, онімечували, зросійшували. Напевно, сам Бог вберіг її від повного знищення.

Останніх 70 років Україна була у складі колишнього СРСР, де державною і найголовнішою мовою була російська в усіх засобах суспільного життя. А нашу мову звели до „хатнього вжитку” і залишили пересипаний чужомовними лайками суржик українською мовою. Штучно викинули з алфавіту букву „г”, через що вона втратила деякі якості.

Українська держава?

В 1991 році Україна здобула державну незалежність, і здавалося, що питання про відродження української мови буде вирішено, хоч закон про державний статус української мови ухвалювався майже 8 років тому. Та не сталося як гадалося. Вже 7 років ми маємо свою державу Україну, але чи українська вона?

На українській землі, серед українського народу, українська мова, не зважаючи на статус державної, затвердженої Конституцією, змушена боротися навіть не за виживання, а за існування. Буває, на який канал не перемкнеш телевизор — скрізь звучить російська. І хоч би одне українське? Дійшло до того, що наші мізки зомбують „одною газетою на дві століття”. А там дивись, через якийсь час — і однією північною столицю на дві держави.

Я не дивуюсь (дай, Боже, не надовго) із східних і південних регіонів України, але в нас, на заході, в газетних кіосках та книгарнях переважає російськомовна література. Купити книжку на рідній мові — проблема, їх видають не часто і до того ж малим тиражем.

На жаль, навіть деякі українськомовні, патріотичні газети на своїх шпальтах друкують рекламу російською мовою, мовляв, так буде краще звучати. А

Юрій Атаманюк,
Івано-Франківщина

...І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ, І СВОГО НЕ ЦУРАЙТЕСЬ!

взагалі, чого нам дивуватися? Досить того, що високоставлені чиновники Кабінету Міністрів утримують з десяток антидержавних, відверто антиукраїнських газет, телеканалів, видавництв. А деякі наші обранці — народні депутати України — не вміють, а точніше, не хочуть розмовляти державною мовою. То що тоді вимагати від рядових громадян?

З'ясується, що й наші професори і викладачі у вищій школі такі безталанні, що за сім років з часу проголошення незалежності не здатні вивчити державну мову. Розповіді це комусь за кордоном про наших професорів — складуть більше анекдотів, як за есесерівських часів про відомого кукурудзознавця Нікиту Хрущова.

Якщо сказати якомусь професорові чи доценту, що як вивчить англійську мову, то зможе поїхати на працю за кордон — не буде жодної проблеми. Знайде підручники, купить самовчитель і через кілька місяців заспіває, неначе англійська стала для нього рідною (після російської) мовою. А українську просто не хочуть вивчати, сподіваючись, що українська держава — це тимчасовість. Минь рік, два і все стане на свої місця, тобто буде все як за советських часів.

А в українському Криму українці після проголошення незалежності України належать до найупослідженішого населення, позбавленого національно-культурних прав, насамперед української школи. Деякі кримські українознавці називають українську мову „язиком чорні”, мовою „іскутвенно” створеною „Шевченком і другими авантюристами”, допускаються і до інших висловлювань, що ображають національну гідність українців.

Нема двох мов

Не зважаючи на такий занепад української мови — політичний блок „СЛОН” у своїй передвиборчій програмі завіз стару нудну пісню про другу державну мову. А ж смішно стає: а що інші мови з нащадками в Бога телі з'їли? Чи тому що „СЛОН” великий — йому видніше? Та й сам Президент України збирається ввести „двуязычие”. І це з ініціативи Л. Кучми підтверджено, що депутат Верховної Ради не

зобов'язаний володіти державною мовою.

Двох рідних мов не може бути, як і не може бути двох рідних матерів. Але чи замислюєтесь ми над цим? Чому для українця російська не має бути іноземною, коли він має рідну, передану з глибини віків? А якщо так, тоді галичани не мають права називати іноземною польську, буковинці — румунську, закарпатці — мадярську.

А все ж таки, навіщо так клопотатися про двомовність, коли російська мова вже сьогодні не в теорії, а на практиці має статус другої державної. Маємо антиконституційний двомовний пашпорт, російську „копейку”, яку обдуманно зробити „копійкою”, щоб гривню скрізь і всюди називали „рублем”. Я особисто не маю нічого проти російської мови та її вивчення в Україні. Але я її вважаю за іноземну, як і всі інші слов'янські мови.

Небогоугодних мов нема. Бог любить усі народи і чує голос думок кожного... А українці думають українською.

Як жажливо калічать українську мову радіо-і тележурналісти. Та й деякі диктори. Замість „що”, „чим”, „ніч” вимовляють „шччо”, „ччим”, „нічч”, а слова „чотири”, „чоловік” набувають в їхніх устах звучання „чютири”, „чюловік”.

Це неприродне для української мови звучання різке слух, мов бритва гостра. Бо ж у нашій мові шиплячі вимовляються твердо.

В радіо чи телебаченні можна інколи почути: „остановка”, „ковйор”, „приймай заходи” (треба „зупинка”, „килим”, „вживай заходів”). Від такої мови, даруйте, часто і в українських коштах вуха в'януть. Кожен народ плекає рідну мову, як дитину свою. А тут ось який? Чому?

Якщо б десь на вулиці чи в міському парку, то можна якось простити, перетерпіти зневагу до державної мови. Але ж це звучить у державному радіо. І тут уже прошати не можна, бо вони калічать мову, а слухачі думають, що „може так і треба”. Та й собі наслідують оті перекручення.

Радіо-і тележурналісти мусять бути лише українськомовними, користуватися нею і в праці, й вдома, й на вулиці, й в гостях — усюди. Бо хто з них українську „одагач” як лікар халат, той ніколи не буде правильно наші сло-

ва вимовляти. Навіть книжки, джерело знань, мають деякі цінні знахідки, але допускають неприємних похиток.

Є ще одна проблема нечистоти нашої мови, яку ми теж завдаємо самі собі. Наші засоби масової інформації заповнили „блатні” англійські та іношомовні слова. Наприклад, читаєш газету і не розумієш всього, про що там написано. Українське слово „досягнення” замінили англійським „ноу хау”, „засоби масової інформації” теж англійським „мас медія”, або „уїк енд”, „інкогніто” чи „де факто”, слова, які теж часто зустрічаються в газетах, але як вони перекладаються на українську мову, то я й сам не знаю.

Наші новостворені музичні, естрадні групи немов з того світу провалилися, адже назви цих груп не українські. А переважно англійські. Наприклад, такі групи, як „The вйор”, „Табула раса”, „Аквавіта”, „Скрябін” тощо. Але що ці назви означають на українській мові, то я абсолютно не знаю і певний, що більшість людей теж не розуміє цих назв. Дізнатися, що це українські групи — не всі мають таку можливість, хіба що ті люди, які цікавляться сучасною естрадою. А простий громадянин навіть не знає про існування таких груп на естрадній ниві України.

Невже українська мова така бідна, що й немає слів, аби дати назву музичній групі? Чим, наприклад, погана назва групи „Дзвони”, „Соколи”, „Степ”...

А наші телерекрани заповнили реклами закордонних фірм, і як надивляється наших телеведучих, які на англійський манер розтягають голосні звуки, то звідки їм, сердешним, знати красу нашої мови...

Коли в Україну прийшов світ закордонних мульт-фільмів, київський упорядник створив українсько-англійський „Словник Волта Діснея”. Але рукописові довелось пролежати на полиці видавництва, аж доки російська аналогічне видання не з'явилося на наших книжкових розкладах. Тож в українських оселях зазвучало дитяче „белчонок”, „уцьонок”, „дяченкока” замість природних „білчечня”, „качечня”, „дячечко”.

Нарікання

Звичним уже стало нарікання деяких видавників, що у нинішній скрутній вітчизняній книговидавничій справі

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Чи не передчасне неіснування?

Залюкуючі звітлення рішення недавньої Конвенції Українського Народного Союзу в Канаді про перехід „Свободи” на тижневик стривожили не тільки передплатників цього понад столітнього нашого щоденника, але й потрясли цілою нашою спільнотою поза Україною. Українська преса за межами України назагал затримала по можливості чистоту української мови. „Свобода”, орган УНС, з теперішнім редактором Зеноном Снликом, особливо обстоювала та зберігала приписи правопису, бажаного нами, свідомими українцями. Редактор З. Снлик — професійний журналіст, випускник американських університетів, особливо обстоював чистоту української мови в „Свободі”. З переходом „Свободи” на тижневик, завдаємо питання, та насуваються сумніви відносно якості „Свободи”, як тижневика, з огляду на її обмеження в редакції та найбільш блючою дійсністю — рішення редактора З. Снлика відійти на пенсію.

Чи шановні делегати цієї Конвенції завдали собі питання, яку відповідальність вони беруть на себе, рішаючи обмеження „Свободи” до тижневика, тим зближаючи цей понад столітній єдиний український щоденник у світі до загублених? Доводячи „Свободу” до того рівня, приводимо цілу нашу спільноту за межами України до передчасного неіснування. Чи фінансовим не доімає не можна в інший спосіб зареєструвати, щоб зберегти „Свободу” як щоденник? У конвенційному звіті виявлено розходи канцелярського бюро УНС. Сам керівник його Баб Кук, зі смачним контрактом на п'ять років, по 100,000

дол. на рік, все одно з незадовільними осягами. Чи за частину цих великих грошей не можна було б покрити задовільно видатки „Свободи”? Із злукою ще двох братських організацій до УНС і збільшенням членства тим більш необхідна „Свобода” як щоденник.

Продаж будинку УНС в Джерзі Сіті за 21 млн. дол. не був аж таким розумним рішенням Уряду УНС. Чи можна сьогодні збудувати такий будинок за ці гроші? Теперішній час продажі нерухомості є в користь покупця, а не продавця. Про це знає пересічна людина в Америці, без ніяких особливих купецьких здібностей.

Члени Головного Уряду УНС виводять їхні рішення тільки на час їхнього перебування в згаданому уряді, на час чотирьох років, радше чим план існування нашої славної братської організації на будучі довгі роки. Конвенція представляє бажання всієї спільноти, а не вибраних покірних делегатів.

Малограмотна передвоєнна наша економічна імміграція в Америці зуміла вдержати „Свободу” як щоденник, а ми, повноцінні політичні іммігранти, вдягнувшись в пір'я, не можемо продовжити започатковане знамените осягнення цієї передвоєнної економічної імміграції, продовжити „Свободу” як щоденник.

Тож ж биймо на сполох, не даймо, щоб це ідейне діло, почате понад сто років тому, тепер, з незалежності Україною, перейшло на тижневик, а з часом перестало існувати взагалі.

Едвард Кухар,

Говелл, Н. Дж.

Громада затурбована

Не можу не висловити мого затурбовання новим рішенням зупинити видання щоденника „Свобода”. Тижневик абсолютно не може сповняти завдання щоденника, навіть з неадекватною доставою, як досі.

Такому рішення не маємо оправдань, як і не має

Любомира Крупа
Моррістан, Н. Дж.

звозили (у Видубецькому м-рі та ін.), що вже погнали. Справа переходить до прокуратури. Дончак захворів”.

За п'ятнадцять років, коли я працював у рукописному відділі цієї нещасливої книгозбірні, 30-го березня 1979 року, випад санітарний день, і Візир, якого доповнювали Олена Ніколаєвська і покійна тепер Адаменко, розбалакавшись, розповів те, що знав він. Його розповів, як і деякі інші, я відразу ж записав:

„Пожежу зв'язують з особою Віктора Погружальського. Його в цьому звинуватили на суді, поставивши на карб всілякі особливості його неординарної біографії. Але вищою мірою цікава деталь: на суді він прочитав свого вірша, де були такі рядки:

*Врагі культури на свободі,
В тюрму попались тільки я.*

Батько його був репресований. Сам він під час війни потрапив у полон і працював на одному з заводів Крупна. Увійшов до підпільної організації, члени якої були викриті й ліквідовані. Лишився тільки він один. Дали він служив уже в совєтській армії, і одного разу, коли він вартував біля штабу, штаб доценту згорів.

Працюючи в бібліотеці, він конфліктував з її директором Дончаком. На зборах говорив, що ненавидить совєтську владу й вимагав дозволу на виїзд за кордон. Це сприймали за вияв ментальної хвороби чи особливої екзальтованості, тому від бібліотеки він одержав одне, а тоді й друге помешкання. Директор перерізав його працювати до фондів.

Погружальський був одружений тричі, і всі три дружини на суді запевняли, що він — порядна людина. Остання з них кілька днів до пожежі приходила попередити, що з ненависти до директора він хоче спалити бібліотеку й готує бензину(?). Ця версія — щодо конфлікту з директором — і лягла згодом в основу офіційної.

Уранці 24-го травня прибиральниця Меланія (Міля) Денисюк відчинила двері, де потім розташували каталоги, й несподівано для себе наставхнула на двох осіб — на Погружальського, якого вона добре знала як співробітника, і когось незнайомого. Цей другий згодом, мабуть, вистрибнув через вікно в ботанічний суд, а прибиральниця хтось із „органів” з притиском сказав, що „вона бачила тільки одного”. На суд, де мала виступати за свідка, вона прийшла з клучочком. Бідкалася, що спочатку всім розповідала про двох, а тепер брехатиме, що бачила одного, от її й посадять. Хоч так, хоч саяк — їй однаково світить тоді „казенний дім”.

(Продовження буде)

Сергій Білокін

ПОЖЕЖІ КИЇВСЬКОЇ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛОТЕКИ 1964 ТА 1969 РОКІВ

I

На час мого навчання у школі припала трагічна, досі не з'ясована подія, про яку вже дещо й написано, але в деталях дуже недостатньо. Маю на увазі пожежу Публічної бібліотеки 24-26-го травня 1964 року.

Батькові близько сьомої години ранку зателефонувала Марія, дружина ботаніка Дмитра Зерова. Вони мешкали тоді в будинку Мороза, і хтось із них побачив з вікна, що книгозбірня горить. Ми кинулися відразу туди, при чому з подвір'я від Ботанічного саду можна було ще підійти до самої будівлі. Я виразно бачив кризь вікна рядки вогню вздовж книжкових полиць. Це видивши я не зміг забути, скільки житиму.

Три дні, поки горіло, я весь час там стояв. Здогадався зафотографувати цю катастрофу — з подвір'я і з вулиці. Скільки відомо, досі жодного фотознімки не публікував ніхто. На Володимирській, перекинувши вуличний рух, стояв величезний натовп. Говорили різне. Мовознавець П. Тимошенко оптимістично кинув: „Нічого, що горить! Я там уже все переписав!”

Тут я хочу навести, в перекладі, цікаву оповідь відомого бібліографа Ніни Шеліхової, з її листа до Федора Максименка. Цінність цієї оповіді в тому, що вона

Цього року минає 80 років від часу заснування Національної наукової бібліотеки ім. В. Вернадського (вона кілька разів змінювала свою назву). Цю книгозбірню заклад 1918 року гетьман України Павло Скоропадський. Щоб відзначити цю річницю, друкуємо уривок із спогадів, над якими працює С. Білокін.

датується днем 25-го травня, тобто, попри деякі невідомості ще не відстояних уявлень, містить найсвіжіші, безпосередні відомості про цю страшну подію:

„Не можу не повідомити Вас про жахливу катастрофу — горить Публічна бібліотека. З ночі 24-го травня. Згоріло центральне сховище на всіх поверхах (частинами). Горішній поверх, здається, — цілком. З учорашнього вечора горить відділ „Україніка”, зараз почав горіти відділ марксизму. Як розповідає співробітниця бібліотеки, яку я щойно зустріла, уночі встигли вивести книжки з відділу мистецтва, стародруків, рукописів, бібліографії. Загасити ніяк не можуть. Очевидячки, обвали не дають змоги цього зробити.”

За відомостями, які я маю від співробітників бібліотеки, причина пожежі така: прибиральниця о 5-й год. ранку почула тріск і гуркіт. Розбудила пожежника, і коли відчинила двері книгосховища, — там лежав без пам'яті співробітник б-ки (він не працював на зміні і, як кажуть, він ненормальний, але це здогад, бо раніше цього не помічали).

Я вчора була на пожежі до 12 ночі і щойно тільки прийшла. Все оточено. Працюють усі пожежники міста, солдати, але, певно, нічого вдіяти не можуть. Зараз горить ще й відділ українців. З наукового залу із вікон вилітають відрами воду (це бачив я. — С. Б.) — поверхи загоплюються водою... Ходять різні чутки про підпал сховища в кількох місяцях, про диверсію тощо. Чи співробітник підпалив, чи опинився там випадково, — поки мені невідомо”.

Повний інтерес має й давніший лист Шеліхової, від 27-го грудня 1963 року: „У Дончака, директора Публ. б-ки АН УРСР, великі неприязності. Якійсь молодий чоловік з відділу марксизму-ленізму уперто писав в усі інстанції про неподобство, які спостерігаються в б-ці, і створена комісія з перевірки виявила величезну кількість книжок у різних книгосховищах, куди їх по-

...І чужому...

(Закінчення зі стор. 2)

сійська книговидавнича політика. Але ж росіяни не роблять нічого надзвичайного — просто захищають власного видавця. Чому б замість того, щоб скаржитися, не взяти на озброєння їхній досвід? За нас ніхто не зробить, і якщо ми не будемо дбати про наших найменших громадян, то програємо боротьбу за наше молоде покоління.

Не уявляю собі, щоб якийсь народ, наприклад, німці, з власної ініціативи насміхалися з своєї мови. Та вони швидше третю світову війну зачнуть, аніж зі своєї мови зійдуть і зачнуть, наприклад, говорити по-французьки. І французи в себе в країні

закони приймають, щоб захистити себе від впливу англійської міжнародної — тієї, на якій інтернет побудований? Ну і що-то такий інтернет, — зневажливо скаже середньостатистичний француз. Є англійською, то буде й французькою.

Народ який не дбає про розвиток своєї мови і політично не сильний, а тому легко потрапляє в залежність сильнішого сусіда. Хто не береже честі своєї рідної мови, той підкопує основи своєї нації. Але якщо ми цього не зрозуміємо, то залишимося Україною без українців.

А поважати нас у світі будуть лише тоді, коли ми станемо господарями, а не наймитами у власній хаті!

Василіянки будують каплицю і Центр Духовности

Сестра Доротея Анна Бусовська, ЧСВВ (зліва) і Абінгтон Тавнішп комішнер М. О'Коннор під час посвячення землі під нову каплицю Пресвятої Тройці і Василіанського Центру Духовности.

Репрезентант стейту Еллен Бард і комішнер Абінгтону Майкл О'Коннор були серед гостей 10-го травня ц.р., коли Сестри св. Василія Великого переводили церемонію посвячення землі під будову нової каплиці Пресвятої Тройці і Центру Василіанської Духовности на посі-лостях Матірнього дому у монастирі у Факс Чейсі, Па.

Церемонія посвячення відбулася в День Матері, час річної прощі Сестер до Матері Божої.

Після ранньої Божественної Архиєрейської Служби Божої Архiepіскоп Стефан Сулик, Митрополит українців-католиків в ЗСА, перевів це-

ремонію посвячення землі під будову; асистували Владислав Василь Лостен, Роберт Москаль, Володимир Паска, о. шамб. Джордж Аппелард, отці Христосфор Войтина, Василь Сівінський і Петро Васло.

Вже понад рік тому Сестри розпочали кампанію збирання фондів на цей проєкт. „Ми радіємо, що починається праця над центром, — сказала Сестра Доротея Анна Бусовська, ЧСВВ, провінціальна настоятелька. „Каплиця і центр буде місцем, де вірні зможуть прийти, щоб поглибити їхнє відношення до Бога та досліджувати і поширювати їхню духовність”.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Слободян Мілошевіч розпочав останнім часом широку військову акцію на Балканах, спрямовану на етнічних албанців прикордонних околиць з Албанією, руйнуючи цілковито їхні села. Вже до місцевості Байрам Курри, в північній Албанії перед цими погромами втекло понад 10,000 етнічних албанців зі згаданих околиць, які оповідають нечувані речі. С. Мілошевіч твердить, що він цим способом пробують збудити повстання в провінції Косово та припинити постачання бійців і зброї з Албанії на допомогу югославським етнічним албанцям.

Ділимося сумною вісткою, що 26-го квітня 1998 р. помер у Warm Mineral Springs, FL

бл. п. ІВАН ІВАСЕЧКО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 1-го травня 1998 р. в Cochran Funeral Home, Hackettstown, N.J. ПОХОРОН відбувся 2-го травня 1998 р. з церкви св. Миколая на місцевий цвинтар в Great Meadows, N.J. 13-го червня о год. 6:30 веч. буде відправлена СЛУЖБА БОЖА в церкві св. Івана Хрестителя, в Newark, N.J.

Вічна йому пам'ять!

ПОДЯКА

Складаємо щирю подяку о. парохів Франкові Шадякові і дякові Михайлові Стащичиновичі за похоронні відправи. Також дякуємо приятелям і знайомим за участь в похоронних відправах, за молитви, співчуття і квіти.

Вдячна всім вам

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що 11-го травня 1998 р. несподівано відійшов у вічність у Львові

бл. п. ТЕОДОР ГРИГ. ЧОРНИЙ

викладач української філології і педагогіки Львівського Університету ім. Івана Франка нар. 20-го травня 1924 р. в Кам'яні (Чортотри) пов. Жидачів, похоронений 13-го травня на цвинтарі в Сихові.

Залишені у глибокому смутку:

- дружина — МАРІЯ ДОЧКА — ДАРІЯ ГОРОДИСЬКА з мужем ОРЕСТОМ, Чикаго, Іл.
- син — ЮРІЙ з дружиною МИРОСЛАВОЮ, Львів
- внуки — МАР'ЯНА ПАЗДРІЙ, Чикаго — ОРЕСТ, Львів
- сестра — ГАННА, Кам'яні
- свати — ОРЕСТ і д-р ІРЕНА ЯРИНИЧ у Львові
- родина в Україні, ЗСА і Бразилії.

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТІ 19-го червня будуть відправлені СЛУЖБИ БОЖІ з Панахидою в соборі свв. Володимира і Ольги в Чикаго, Іл. й в Преображенці у Львові.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ПОДЯКА

3 волі Всевишнього несподівано і передчасно відійшов у вічність 29-го листопада 1997 р. наш найдорожчий і незабутній СИН, БАТЬКО, БРАТ, СЕСТРИНОК, БРАТАНОК і КУЗИН

бл. п.

ПАВЛО ЦИМБАЛІСТІЙ

Складаємо сердечну подяку рідні, приятелям та знайомим у ЗСА і в Канаді за слова співчуття, слова розради, поміч та участь у похоронних відправах нашого дорогого Павла.

Дякуємо парохів українського православного Катедрального собору св. Володимира Панкратієві Дубасові за відправлення похоронних обрядів, катедральному хоріві і його диригентові Поповичеві за відспівання Панахиди, похоронного чину та Служби Божої у сороковий день смерті.

Дякуємо всім що замовили річні Служби Божі за спокій душі Павла: мец. Патрік і Патрік Оший, мец. Френк і Роз Фаруджа, мец. Ерік і Мішел Айнхер, Чак Вілсон, Chicago North Osha Office.

Сердечна подяка д-рові Павлові і Орисі Пундіям за 100 дол. пожертву на будову української автокефальної православної церкви у Цюратинську, Олешки, Україна.

За теплі прощальні слова висловлюємо глибоку вдячність дорогому приятелю нашої родини д-рові Василеві Марчуків та мец. Петріку Ошей, мец. Френк Фаруджі, мец. Кевін Фінеганові та Андрієві Скибі.

Дякую моїм дорогим: сестричці Орисі і товаришам Оксані Марчук, Лілі Кутувій, Орисі Пундій, Наталці Григорчук і Наталці Іванів, що не покидали мене під час днів моєї великої розпуки.

Ми, зокрема, вдячні довголітньому другові студійних літ дорогого Павла, мец. Франкові Фаруджі і його дружині за присутність, поради та за безкорисне доставлення транспортів для цілої родини.

Дякуємо за квіти: вуйкові Тарасові і теті Орисі Новосіаским з родинами, стрийкові Любкові Цимбалістому з родиною, вуйкові Орестові Попелеві з родиною, Аскольдові і Марті Козбур з родиною, Зорянові і Олі Сперкач з родиною, Орисі Пундій, Лілі Кутувій і Наталці Іванів, Френкові і Шері Вайс, Річард С. Мелові, Грег Колерові, Лінді Пелке з родиною, родині інженерів Оримусів Сеньорів, Джері і Маріяни Крозел, Джері Крозел, Alfredovi Ронінові, Лі-Даніел і Гаус оф рипублікан мемберс, Кевін і Роз Фінеганові, Валі і Джов-Ан Конкріт Білдерс Груп, Марк (Wight) Вайт архітектурал дезайн груп. — Джі-Тех корпорації.

НА ДІТЕЙ — СІРИТ-КАЛІК ЧОРНОБИЛІ:

по 200 дол.	W.W.W. Builders Group, Proirie Materials Inc., Proirie Materials Inc. Oremus Family, Proirie Materials Inc. Alan Oremus, Architectural Design-Mark Wight Pres., G-Tech. Corporation — Gregory Coler Pres., Atty & Mrs Frank Weiss, Юрій Цимбалістий;
по 100	Atty & Mrs. Sam Cozzo, Citizen for Michael MC Auliffe, Atty & Mrs. Patrick O'saea, д-р Василь і Оксана Марчук, д-р Юрій і д-р Патрік Вигін-ні, інж. Ярослав Чернявський;
по 50	д-р Павло і Орися Пундій, інж. Іван і Марія Волинець, інж. Дмитро і д-р Наталія Григорчук, Наталія Іванів, д-р Ольга Могуток, Галина Вигінна; Люба Семків;
40	Анна Кузик, інж. Мирон і Дарія Яросевич, Зеновія Ванджур, Любомір і Оксана Ванджурі, д-р Лідія Куриляк, мгр Марія і Віра Хоміа, мгр Лариса Сірий;
по 30	д-р Мирослав і Леся Колєнські, інж. Святослав і д-р Неоніла Личик, д-р Василь і Дарія Маркус, Олександра Савин, Маріяна Волинець-Грубер, Гері і Юрій Шнайдер, Міхаел і Марліана Веселкі; Деніс Бич, Павло і Емілія Вишніцькі, п-во Струтинські, Френк і Джов-Ен Тедексо, Славо Місевич, Дана Дикій, Олена Ячичин, Дмитро і Оксана Веселовські, Стівен і Боні Шуберт;
по 10	Дмитро Грушецький, Ольга Сербу-Барабаш, Катя Тимчина, Надія Верн, Джов-Ен Забавські, Ірина Мришчук.

Разом 3,165.00 дол.

Нехай назавжди Божа ласка буде з вами.

- мама — ЗІРКА
- доня — КАТРУСЯ
- брат — ЮРІЙ ЦИМБАЛІСТІЙ

Всі пожертви призначені на: ІНСТИТУТ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ та ОБМІНУ РЕЧОВИН АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ Вижгородська вул. 69 Київ 254-114, Україна.

Управа Фондації Українського Вільного Університету (УВУ) в ЗСА з осягдом в Нью Йорку з приємністю проголосить черговий список жертводавців, Фондаторів, Меценатів, добродіїв і членів Фондації УВУ, висловлюючи щирю подяку за зрозуміння потреби допомоги для одинокі вищої школи, АМ-БАСАДОРА України поза межами Батьківщини.

УВУ сповнив велику роль, як по Першій, так і по Другій світових війнах, даючи можливість для великого числа української молоді, набути вищу освіту і професію, даючи кваліфіковані кадри, для еміграції, які через 50 років ведуть громадську працю на всіх відтинках громадського життя нашого поселення.

З відновленням вільної України УВУ відгукнувся на нові потреби, відкриваючи широко свої двері для тих, хто бажав поширити своє знання **правдивої історії і культури**, на що не було змоги протягом десятиліть у поневоленій Україні.

Ще раз Управа Фондації УВУ просить прийняти **щирю подяку в першу чергу за моральну підтримку для нас у нашій нелегкій але корисній праці, як також і за ваші обійми і пожертви, без яких ми не могли б зреалізувати завдань, які ставили перед нами УВУ, діаспори в Україні.**

Нам приємно поінформувати жертвену громаду, що Фондація УВУ при вашій щедрій допомозі змогла уділити на семестер в 1997 р. 145 тис. дол., за що складаємо вам щирю подяку.

СПИСОК ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ ФОНДАЦІЇ УВУ

Д-р Волянник Степан і Емілія — Постійний Стипендійний Фонд Швабінської Теодор і Софія — Постійний Стипендійний Фонд Цнапар Ірена — Постійний Стипендійний Фонд ім св. п. мужа Антона	50,000.00
д-р Фальварік Оксана — На постійний Стипендійний Фонд	10,000.00
із спадку Івана Галава	5,000.00
Пирський Михайло і Анастасія — зі спадку	4,500.00
Хонюк Богдан	1,000.00
Мицак Юрій	1,150.00
Укр. Фед. Кред. Коопр. СУМА Йонкер	600.00

По 500.00 дол. зложили: Кий Лідія, Лозинський Михайло, д-р Фішер-Слиж Марія в св. п. мужа д-ра Рудольфа в 15-ту річницю відходу у вічність, д-р Фольварік Оксана, Онншак Катерина (300.00), інж. Огар Василь і Оксана (250.00), Омець Дан (250.00).

По 200.00 дол. зложили: Долінський Адріан і Лариса, Кондрат Петро і Марія, Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч" у Філадельфії, д-р Целевич Богдан і Джокана.

По 150.00 дол. зложили: мгр Іванчишин Ірена і Василь, Іванчук Адріан і Ліліяна.

По 100.00 дол. зложили: інж. Балабан Остап і Урсуля, Бурда Микола і Тамара, д-р Веселій Орест, Гандзюк Роман, Гоган Семуел і Лариса, д-р Гошовський Христина, мгр Гуменюк Любомір і Стефанія, Даниш Орест і Надія, Деркач Іван і Ніна, Держко Евстахій, Домбчевський Люба, Дорожинський Ірена, інж. Жук Іван, д-р Зайнгер Карл і Софія, Запотно Карл, Ільчинин Василь і Ольга, Іосів Марія, Коваль Володимир і Анна, д-р Когутяк Всеволод і Лідія, Костриба Михайло і Люба, Кравчук Наталія, Кузю Тео-

ФОНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ з ВЕЛИКОЮ ПРИЄМНІСТЮ ІНФОРМУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ у ВІЛЬНОМУ СВІТІ ПРО ДОСТОЙНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ

СІЧЕНЬ — КВІТЕНЬ 1998

д-р і Мирослава, Кухар Танна, Мазяр Роман і Уляна, Маркевич Анна, д-р Матіашек Петро і мгр Лідія, Мацорак Володимира в св. п. мужа д-ра Андрія, Озарків Григорій і Катерина, д-р Парубчак Степан і Ольга, д-р Попович Петро і Ірена, мгр Рак Володимир і Анна, Рудакевич Любоміра, Семанишин Марія в св. п. мужа інж. Миколи, о. Семенич Петро, Сенчишак Микола і Катерина, Старостенко Юрій, Сливицький Стефан і Володимира, Степанків Ярослав і Стефанія, д-р Стецьків Євген, д-р Стрільбицький Олександр, д-р Темницький Юрій і Софія, Трач Пилип і Татіана, Федерко Степан і Анна, Ходковський Нестор, д-р Чубатий Володимир і Анна, Палашевський Люба (75.00), Шило Павло (75.00), Солонинка Анастасія (70.00).

По 50.00 дол. зложили: Бекерський Іван і Оксана, Клачко Люба в св. п. Евдокії Лабуньки, мами ректора УВУ д-ра Мирослава Лабуньки, д-р Богданів Віталій і Олександра, Боївка Михайло і Ксеня, Болонний Петро і Анна, Галатин Павло і Стефанія, Григорчук Лев і Лідія, д-р Грицак Петро і Рія, Гук Степан, Гулич Іван, Денисенко Іван, мгр. Залуський Володимир і мгр. Наталія, д-р Іванчик Мирослава, Івасечко Василь, Івахів Остап, Козак Ігор і Аниса, Кочерга Маруці, Легенський Марія, д-р Лозинський Іван, Лушкович Всеволод і Марція, д-р Макаревич Іван і Наталія, Масловський Мирон, Мельничук Едвард і Олена, д-р Мостович Леонід і Оксана, Небеш Орест і Марія, Олійник Ярослав і Лідія, Паньків Павло і Іванна, Паньків Серафим і Софія, д-р Парубчак Степан і Оля, Пашенік Ірена, Пригильський Ярослав і Анна, д-р Слиж Роман і д-р Наталія в св. п. д-ра Максима Бойка, Стахів Андрій, Стефанівський Юрій і Люба, Титла Євген і Богданна, Укр. Фед. Кред. Коопр. „Самопоміч" в Ньюарку, Н. Дж., інж. Ференцевич Юрій і Христина, Холєва Реймонд і Ірена, Шоробура Юстина, Шутер Русел і Татіана, Юзєвн Андрій, д-р Яцук Михайло і Іванна, Білик Михайло (40.00).

По 30.00 дол. зложили: Сарабін Францес, Склєпкович Олег і Таня, Харчевський Олександр і Христина, Пастушок Василь.

По 25.00 дол. зложили: Артимишин Люба, Баричський Микола, Бобеляк Дмитро, Бойчук Микола і Марія, Бойко Михайло (просимо дати нам Вашу адресу), Боднарєнко Павло і Дуня, Брезден Зиновій і Стефанія, Висоцький Роман і Дарія, Вишневський Ольга, Вірний Василь і Анна, Вороняк Аліса-Анна, Гладкий Доріс, інж. Глоба Борис і Тамара, Голутяк-Галик Степан і Анна, Гурський Петро і Ольга, Гац Станлей, д-р Гелета Ярослав і Богданна, Дембіцький Микола і Марія, Дзюбінський Богдан і Анна, Добрянський Мирон, Дробенко Іван, Дуда Іван, Забровський Олександр і Ольга, Задояний Марія-Анна, Каліновський Володимир і Марія, Карпенко Борис і Тетяна, Кашні Михайло, Каша Григорій, Керницький Роман і Ольга, Кобиленський Стефанія, Копистанський Ярослав і Марія, Копитко Семен, Крих Іван, Кузик Микола, Кулинчик Мирослав і Зеновія, Кулинчик Теодор і Анна, Курчак Микола, Кучинський Борис, Левіцький Роман і Павла, Лехіцький Іван, д-р Лизого Володимир, Лисовий Мирослав і Христина, Лисяк Богдан і Лідія, д-р Лоджінський Орест і Стефанія, Лоза Уляна в св. п. мужа д-ра Михайла, Лукашевич-Полон Оксана, Макар Андрій і Ірена,

Маланчук Степан, Мантика Олександра, Мачай Олег і Надія, Мельник Михайло і Анна, Миколєнко Володимир і Кей, д-р Миськів Петро і Джін, Митко Йосиф, Михалевич Богдан і Ненсі, Мичковський Анна, Мулькевич Марія, Наконечний Богдан і Марія, д-р Нічай Степан і Ірена, Новак Ірена, Оришин Борисі Люба, Орлич Михайло, Осінчук Ада, д-р Очеретський Аркадій і Гільорія, Палідвор Марія, Перожек Юлія, Пиптик Гелен, Полинчик Павло, Попель Надія, Почтар Ярема, Садовий Богдан і Стефанія, Свердлов Теодор і Марія, д-р Свещук Юрій і Христина, Сенік Корнель і Ірена, Словик Адольф і Гелен, Соневський Христина, Сорочак Володимир, д-р Стахів Деніс і Мирослава, Стебельський Аркадій, Степаненко Галина, Стефанюк Ярослав і Ірена, Стефанюк Роман і Клавдія, Таранавський Анна, д-р Терєбус-Кмета Надія, Тимків Іван, Тимочко Ярослав і Марія, Тустанівський Ярослав і Лідія, Фіришак Осип, Фролов Юрій, Цегельський Юрій і Надія, Цетєнко Вячеслав, Чапельський Орест і Любомира, Черевайко Микола і Анна, Шатинський Франко, Шашаровський Юлія, Шумило Дмитро.

По 20.00 дол. зложили: Андріюк Андрій, Бартків Іван, Безсонів Володимир і Любоміра, Борис Ілля, Вербицький Володимир і Параскева, Вох Емілія, Гасяк Семен, Головач Іван і Барбара, мгр. Городиский Орест і Дарія, Дитиняк Володимир, Іванчишин Микола і Ксеня, Корінець Микола, Крайчик Олександр і Марія, Лєсєв Андрій, Лєськів Микола і Софія, Мельник Дмитро і Параня, Микитин Павло і Надія, Олексин Степан, Осадчук Іван і Джєніта, Пантелюк Йосиф і Олена, мгр. Піхурко Микола, інж. Ратич Олег і проф. Іванна, Романів Богдан, мгр. Рудик Марта, Рудницький Йосиф і Анна, Савка Августин, Салдан Степан і Анна, Стадник Степан, інж. Чипак Ярослав і Ольга.

По 15.00 дол. зложили: Андрєюк Андрій, Артимишин Люба, Боднар Василь і Олександр, Бойко Олена, Бродин Богдан і Ольга, Будний Олександр і Шіля, Бурчинський Ярослав і Ярослава, Вомпель Анна, Галізів Василь і Надія, Ганушевський Стефан і Ольга, Гомзак Галина, Дмитрів Йосиф і Барбара, Завіський Микола, Загайкевич Орест і Ярослав, Залюга Петро, Кінаш Ілько, Крамаренко Петро і Марія, Кушнір Віра, Ласєвіч Дмитро, Лукасевич Ольга, Лучанко Ярослав, Марковський Лідія, Мартиненко Михайло, Мацків Богдан і Галина, Моргун Варвара і Константин, Мудрий Василь і Дарія, Омичинський Зенон і Ізабєла, Ортинський Михайло і Аліса, д-р Павлишин Юліан і д-р Мирослава, Пахолук Ігор і Бріджед, Пильованій Володимир і Джініні, Поповський Стені і Софія, Присяжний Павло і Марія, д-р Процик Володимир і Надія, Процик Ірена, Рубчак-Сенсєн Євгенія, Семущак Стефанія, Сєнежак Володимир і Софія, Сенчій Аліса, Сигней Борис і Лідія, Скірка Михайло і Анна, Тарнавський Ірена, Тарнацький Михайло і Оксана, Тренза Михайло, Федак Євген і Теодозія, Хомяк Володимир, проф. Чернодольський Володимир і Стефанія, Шеремєта Любомира, Шишак Андрій, Ярмо Микола.

По 10.00 дол. зложили: Н. Н. Нью Джєрзі, Бард Петро і Вірджінія, Васильков Анна, Вєчек Станпан К., Вєчек Степан і Катерина, Волошин Олександр, Воль-

чук Оксана, Гайдук Теодор, проф. Гаюк Гліб, Гуменюк Стефан, Жовнір Іванна, Захарієвич Віра, Івашко Анна, Калавський Ярослав, Калінович Іван і Ольга, Клері Франк, Коломийця Анастолій і Люба, Кос Анна, Кроль Михайло, Купіна Іван, Курпась Роман і Тамара, Лєхняк Володимир і Вікторія, Лозинський Василь і Євгенія, Марковський Емілія і Чєслава, Микитин Павло і Надія, Олінчик Володимир і Стефанія, Сорочак Микола, Стасок Іван, Твердохліб Петро і Ірена, Твердохліб Петро і Ірена, Шийка Василь і Антоніна, Юрчак Ярослав і Гєнєвія.

Нижче 10.00 дол. зложило 10 осіб на суму 42.54 дол.

На видання педагогічної спадщини проф. Григорія Ващенко, вплинули наступні пожертви:	
д-р Зарічний Василь	100.00
Вертипорхос Юлія	50.00
Луцька Кеєня	30.00
Цяпа Михайло	25.00

Управа Фондації УВУ щиро дякує шановним жертводавцям, які щедро відгукнулися на наші заклики. УВУ при вашій щедрій допомозі сповняв і буде сповняти наложені на нього завдання.

УВУ творив і творитиме вільну науку поза межами Батьківщини. З проголошенням вільної України УВУ став вікном України в західний світ, сповняючи важливу роль в сучасному розвитку і закріпленні **молодоті української держави**.

Фондація УВУ продовжує розбудову „Бібліотеки і архіву української діаспори” при університетах України. Завдяки вашій щедрій допомозі Фондація УВУ уділила на 1996 р. 150,000 дол., а в 1997 р. 145,000 дол. в тому і на інші потреби УВУ, та

З приємністю інформуємо, що книжка „**Масовий мурд у Вінніпї і акція „Вісла”**” вже є до набуття. Просимо замовляти на адресу Фондації УВУ. Книжка акція „Вісла” коштує 25.00 дол., а „Масовий мурд у Вінніпї” 12.00 дол. з пересилкою.

Однак всі наші почини не були б можливі до зреалізування без **вашої щедрої допомоги, як моральної так і матеріальної**. Управа Фондації УВУ вірить, що наша патріотична громада і надалі буде співпрацювати з нами і, що наші заклики знайдуть широкий відгук в громаді.

Ваша пожертва сьогодні на студії УВУ — це не тільки успішна і прямиа допомога УКРАЇНІ, але і найкращий національний „капіталовклад” у формуванні наукових та професійних кадрів для Батьківщини.

Доложимо усіх зусиль, щоб ми всі вклали свою цєголку в цю велику розбудову. Фінансове і моральне забезпечення Українського Вільного Університету дозволить йому продовжувати всеукраїнську місію в розбудові і закріпленні Самостійної Соборної Української Держави.

Всі ваші щедрі пожертви і датки для УВУ, через Фондацію УВУ, чи інші фонди, як наприклад, Постійні Стипендійні Фонди при Фондації УВУ, будуть подані до ваших попередніх жертв і ви можете відгукнутися їх від податку.

Чеки просимо виписувати на UFU Foundation і висилати на адресу Фондації УВУ в Нью Йорку.

Office Address: Ukrainian Free University Foundation, Inc. 43 St. Marks Place New York, N.Y. 10003 Tel.: (212) 353-3029 Fax: (212) 260-5408

Mailing Address: Ukrainian Free University Foundation, Inc. P.O. Box 1028 Cooper Union Station New York, N.Y. 10276-1028

Проф. Петро Гой — голова
інж. Богдан Качор — фінансовий

Любомира Крупа

ЗВЕРНЕННЯ ДО БАТЬКІВ, УЧИТЕЛІВ,
КЕРІВНИКІВ ОСВІТНІХ І КУЛЬТУРНИХ
УСТАНОВ ТА МІНІСТЕРСТВ В УКРАЇНІ

Мабуть не буде перебільшенням повторити за Антонієм з його „Молитви” — „шалом наших душ ми молимося за нову людину”.

Яка жива аналогія між думкою поета і довголітнім прагненням, очікуванням та молитвами заокеанських українців за нову людину вільної України. Та після десятиліття насильного комуно-російського індоктринування неможливо мати національно свідоме суспільство, а без нього не може сповнитися становлення справді української держави. Це усвідомлюють як свідомі верства української інтелігенції, так і українська громадськість поза її межами. Зі сторони перших йдуть намагання перекласти напружені виховання і освіти на нові рейки, а діаспора старастається бути моральною і матеріальною підтримкою в цих нелегких процесах виховання покоління з почуттям відповідальності за долю і правопорядок у державі.

До численних і багатограних акцій допомоги справам освіти в Україні слід зачислити теж діяльність та деякі проекти Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради (СКВОР) Світового Конгресу Українців. А це: учительські літні курси, організовані кожного літа секцією СКВОР Інститутом професійного розвитку вчителів, яких досі переведено п'ять; видавання журналу „Відгукніться” для плекання внутрішнього зв'язку та співпраці між українськими освітянами на всіх континентах, з 1991 року включаючи Україну і східнодіаспору. І третій проєкт звернення СКВОР у співпраці з УПЛДМ (Українські Працівники Літератури для Дітей і Молоді), який саме є темою цієї статті.

Проект Звернення до батьків, учителів, керівників освітніх і культурних установ та міністерств в Україні — це до певної міри експеримент СКВОР. Не було жодної певності, чи і як сприймуться в Україні поради в справах виховання і освіти від діаспори. Все ж такі мотиви звернення були досить переконалими, щоб діяти. Перший заклик у скороченій формі передано в Україну з нагоди II Всесвітнього Форуму Українців у Києві і розповсюджено між учасниками. Друге звернення, де ще поширене, з нагоди шкільного року 1997-1998 розіслано на 100 адрес української преси в Україні. За не цілий рік поміж освітянами, освітніми й громадськими колами та батьками шкільної молоді поширено понад 15,000 листівок звернення в такому звучанні:

ЗВЕРНЕННЯ

Звертається до Вас Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада (СКВОР) при Світовому Конгресі Українців і Українські Працівники Літератури для Дітей і Молоді ім. Леоніда Глібова (УПЛДМ).

Спостерігаючи за розвитком подій в нашій історичній батьківщині України, ми широко радіємо за успіхи і перемоги, здобуті молодого державою в перші роки її незалежного існування. У той же час не менш широко і пристрасно ми бажаємо допомогти дорогій нам Україні

подолати якнайшвидше труднощі і зайняти гідне місце у цивілізованому демократичному світі.

Аналізуючи проблеми в житті сучасної України, ми віримо в те, що це явища перехідного періоду. У той же час нас серйозно непокоїть ряд негативних тенденцій, що проявляються на даний час. Корупція, хабарництво, злочинність, беззаконня (дефакто) — це те, що стає, на жаль, ознакою суспільства і, що найстрашніше, стає середовищем виростання молодого покоління. Отже „тимчасові проблеми” можуть призвести до трагедії на стратегічному державному рівні — втрати майбутнього покоління, втрати гідного майбутнього самої держави. Будучи свідками усіх цих негараздів і виховуючись під їх впливом, це покоління втратить віру в можливість існування громадських чеснот, моралі в умовах демократичного устрою та ринкової економіки. Воно втрапить віру в можливість досягнення матеріального успіху в житті, не будучи причетним до скорумпованої злочинної „нової еліти” суспільства. Відтак це покоління не зможе створити та удосконалити якісно нове, краще суспільство і достойно жити в ньому.

Основним філософським моментом старої системи було відкинення і заперечення важливості ролі індивіда у творенні правового суспільства. Навпаки, прямо безмежним було акцентування ролі колективу і колективізму, а відповідальність за долю суспільства монополізував верхівний колектив: Партія. Натомість для успішної дії правового демократичного устрою необхідно виховувати в широкому загалі почуття особистої відповідальності за долю і правопорядок суспільства.

Просимо сприйняти це звернення не як повчання, чи втручання у Ваші справи. Просто, з досвіду розбудови високо розвинутих держав західного світу, у чому був і наш доробок, ми реально усвідомлюємо, що підставимо в устрою цивілізованих демократичних держав є те, що відповідальним за долю держави є кожен громадянин зокрема і кожен зокрема реально впливає на розвиток суспільства. Ця відповідальність не обмежується участю у виборах депутатів і президента, а рівно мусить включати громадський нагляд над унаправленням політики держави, відповідальності уряду, управління і їх чиновників не перед абстрактним „народом”, а перед індивідом — громадянином. Передумовою того, щоб така активність і відповідальність кожного члена суспільства існувала і діяла, є юридично-правова грамотність не лише членів урядів, управлінь і чиновників, але, що важливо, кожного члена суспільства. Безумовно важливим є також високий стандарт чесності і моралі — однаковий і для міністра і для робітника. Намагання саме у цих ділянках суспільства сучасної України є головним стримуючим фактором реального швидкого прогресу. Тому наше звернення полягає у висвітленні двох ключових аргументів.

1. Щоби всі освітяни доклали максимум старань для того, щоб у навчальних закладах усіх рівнів в Україні — від початкових шкіл до інститутів, університетів і академій — у відповідних предметах і в позаакадемічний час був зроблений наголос на важливість ініціативи і впливу від окремої особистості на життя суспільства та особисті відповідальності індивіда. Відтак дати зрозуміти, що саме ініціатива і особиста відповідальність є суттю демократичної держави. Це ж є і протилежністю фальшивого соювіського „колективізму” з його „колективною відповідальністю”, що

було зняттям в руках пануючої комуністичної верхівки в процесі управління населенням великої тоталітарної держави.

2. Щоби в родинях в першу чергу і в позародинному житті запровадили кодекс високої моралі і чесності, що не було б фікцією — на відміну від учорашнього „кодексу будівника комунізму”. У вирішенні цього завдання окрім родини і школи великий внесок мусить зробити Церква. Церква може відігравати ключову роль в прищепленні високої моралі як на рівні окремої особистості, так і в загалі суспільства. Відомо, що яким би досконалим чи недосконалим був державний лад, чи яким би ефективним був механізм забезпечення правопорядку (в тоталітарному режимі) — запобігти усім проявам зла і злочину є неможливим. Остаточним фактором такого запобігання є висока мораль і духовна міць кожного громадянина. Вже введено в школах України предмет християнської моралі та етики (хоч лиш за бажанням). Само по собі це вже є зрушенням, але цього замало. Важливим стає зміст і форма цих занять, врахування сучасного стану в суспільстві, як також інтелектуального рівня сучасного молодого українця. Недопустимим було б зійти у цій справі на формалізм, схоластицизм і пуританство. Такий підхід дав би зворотній ефект і закріпив би існування подвійної моралі — чи не головної ознаки соювіського суспільства. Все це вимагатиме багато підготовчої праці. Тому рівно ж потрібні особливий вишкіл і вдосконалення компетентних учителів і професорів, обширний процес фахових конференцій і семінарів з метою розроблення подробиць програм і методик навчання і виховання молоді.

З такими думками звертаємося до Вас з далекої діаспори. Звертаємося з любов'ю до краю нашого походження, з турботою про його майбутнє покоління. І любов і турбота спільні нам з Вами. Бо де лиш живуть українці — там живе Україна і бере участь в одному всенародному відродженні. Україна заслуговує на краще майбутнє, і ми маємо сьогодні можливість його творити.

З нагоди шкільного року 1997/1998.

Гроїда Винницька Любомира Крупа Леся Храплива-Шур
голова СКВОР член секретаріату голова УПЛДМ СКУ-СКВОР

Яка реакція на Звернення? Більшість газет поставилися ігноруючи; Що й було до передбачення. А між ними, що прихильно zareaguвали, це — „Християнський Вісник” (часопис Коломийсько-Чернівецької Єпархії УГКЦ, лист. '97), „Джерело” — педагогічна газета, Дніпропетровська, „Слобожанські діззавчі зошити” — Краснопольський Край, Росія, 1997/1998, „Основа” — педагогічний часопис — Львів.

Доходять інформації, що це звернення було друковане ще в інших газетах і журналах — в Херсоні, Харкові, Коломиї, Львові, Дніпропетровському, одначе тих газет ми не одержали. Рівнож „Радіо Україна” використало наш заклик в своїх програмах. Численні позитивні й заохочуючі відгуки з проханнями надіслати більшу кількість листівок звернення весь час надходять від освітніх установ, директорів шкіл, вчителів та товариств „Просвіти”, які виконують важливу роль у їхньому поширенні по областях, містах та селах України. Надійшло прохання з України надіслати більшу кількість закликів для використання їх як виборчий матеріал в східних та південних областях. Та погляди на

акцію звернень найкраще відзеркалюють листа з України, частину яких подаємо:

— **О. Святий Волинський**, професор Богословської академії у Львові: „Ваше звернення дуже основно продумане та опрацьоване. Широ дякую, що довели його мені до відома. Пригодиться, як матеріал для проповідей та мійсій”.

— **Ігор Гургула**, Львів, редактор педагогічного часопису „Основа”: „Ваше звернення дуже на часі і заторує якнайактуальніші проблеми”.

— **Людмила Назаренко**, директор 2-ї школи в Цюрупинську, Херсонської обл.: „Щиро приєднуюсь до Ваших прагнень відродити духовність української нації задля того, щоб майбутнє покоління українців зростило, насамперед, добрими християнами, ввічливо ставилися до духовних традицій пращурів”.

— **Зоя Кас'яненко**, вчителька 59-ї школи в Харкові, голова „Просвіти” і голова Товариства ім. Ващенко в Харкові: „Дві тисячі звернень розповсюдила. Частину в Києві під час Форуму, а решту в Харкові серед вчителів та батьків. Всі читають з хвилюванням, що про них хтось з-за морів думає”.

— **С. Бережний**, директор першої української педагогічної гімназії в Миколаєві, Херсонської обл.: „З великим хвилюванням прочитали у газеті „Вісті з України” звернення СКВОР і Українських Працівників Літератури для дітей і молоді до батьків, керівників освітніх і культурних установ і міністерств в Україні. Вчителі нашого навчального закладу розуміють глибину і складність проблеми, яку ви підняли у зверненні. Ми поділяємо ваші погляди і підтримуємо прагнення зберегти майбутнє України”.

— **Оксана Депенон**, пластова виховниця в Коломиї: „Ваші звернення корисні й потрібні. Хоча, ніби, в них говориться про речі всім відомі, але в цих листівках є гарна для наших людей думка, що кожен впливає на розвиток суспільства, що кожен індивід — це не просто гвинтик, а особистість, і від кожного залежить майбутнє України. Я розповсюджую ці звернення передовсім серед вчителів, директорів шкіл, викладачів університетів”.

... Ця тема болоча для всіх чесних людей. І їх є більшість. Заходила до двох редакцій коломийських газет. В одній, — районній, прийняли радо до друкування. А міський редактор відмовився навідріз. Сьогодні трудно відрізнити, хто є хто”.

— **Любомир Полюга**, голова „Просвіти” в Цюрупинську Херсонської обл.: „Вітаю весь керівний склад СКВОР і цієї такою почесною і відповідальною задачею, яку взяли на себе, як виховання молодого здорового покоління в Україні. Розуміємо Вашу тривогу за підрастаюче покоління. Справді, на виховання нашої молоді повинна негайно звернути увагу держава і Церква. На превеликий жаль, так не є. Ваші звернення ми роздали вчителям і батькам в районах нашої області і в Херсоні. Зацікавлення в них велике. Просимо написати нам, яка Ваша дальша програма і чим зможете нам допомогти”.

— **Іванна Пішко**, керівник методичного кабінету при повітовому управлінні у Заліщиках, Тернопільської області:

„Ваше „Звернення до батьків...” ми обговорили на нарадах директорів, вчителів на батьківських зборах. Високий патріотизм, гордість і впевненість звучать в кожному слові Вашого „Звернення”.

Ці листи-відгуки на Звернення — щирість і одвертість описів їхніх труднощів та прохання „дальших порад” переконують нас, наскільки важливою виявилася наша турбота їхніми турботами. Не повчальний тон та критика, але співчутливість до їхніх проблем відкрила дорогу до спілкування; а співзвучність поглядів в суттєвих питаннях напруження виховання та освіти, базованої на національно-християнських традиціях, пробудила „зустріч сердець”. Тож з тихою радістю можна сказати — проєкт спрацював, започаткувавши важливу дію на продовження.

Всеукраїнський Жіночий
Конгрес у Києві

21-23-го травня ц.р. в Києві в будинку відпочинку „Пуща озера” відбувся Всеукраїнський Конгрес „Жінка на порозі XXI століття”. Конгрес влаштувало Міністерство сім'ї та молоді. Запрошені були складові організації СФУЖО: участь як делегатки взяли: голова СФУЖО — Оксана Соколик, заступниця голови СФУЖО — Наталя Даниленко, голова Організації Українських Жінок у Великобританії Леся Дяківська, голова Ліги Українок Канади Мирослава Стельмах, голова Українського Жіночого Товариства у Швейцарії Золя Нижанківська, член Управи Об'єднання Українських Жінок у Німеччині Ірина Сп'єх та історик Марта Хом'як-Богачевська. Зі словом-привітом виступила голова СФУЖО О. Соколик.

На Конгресі з доповідями виступили Президент України Леонід Кучма, прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко та міністер Валентина Довженко.

Конгрес працював сесіями, виніс ряд резолюцій, які передала президент Конгресу, міністер сім'ї і молоді Валентина Довженко, урядовці України. На Конгресі голова СФУЖО святково передала присутній Олександр

СФУЖО

26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550
ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ ПРОСИМО
ЗАМОВЛЯТИ в АРЦІ. На складі
книжки ВСІХ видавництв.
Отримаєте на наступний день після
телефонічного замовлення

* FUNERAL DIRECTORS *

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Збори УВКРади в Києві

В дні 21-22-23-го травня ц.р. відбулися чергові збори Української Всесвітньої Координаційної Ради в будинку Центральної Ради в Києві. Присутні: 11 членів з України, 8 зі Західної і 9 зі Східної діаспори. У зборах взяла участь О. Соколик, голова СФУЖО і заступниця голови УВКР.

Голова СФУЖО, як заступниця голови акції „Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову” віцепрем'єра Валерія Смоляка, звітувала за працю діаспори з цього року. Голова УВКР Леонід Кучма, як заступник голови акції „Передаймо нащадкам наш скарб...”, яка оригінально була афішою СФУЖО в 1997 році.

СФУЖО

MEEST-AMERICA
817 PENNSYLVANIA AVENUE
LINDEN N.J. 07036

ДОСТАВЛЯЄМО В УКРАЇНУ, РОСІЮ, МОЛДОВУ, БІЛОРУСІЮ, ПРИБАЛТИКУ

ЛІТАКОМ **ПАКУНКИ** КОРАБЛЕМ
\$0.69
ЗА ФУНТ

БЕЗКОШТОВНО ЗАБИРАЄМО З КАТИ
В БУДЬ-ЯКОМУ СТЕЙТІ АМЕРИКИ ЧЕРЕЗ
UPS

**ДОЛЯРИ, ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ,
ПОДАРУНКИ, БАНДЕРОЛІ,
ЛИСТИ, ТОВАРИ З КАТАЛОГУ**

КВИТКИ ДО УКРАЇНИ
обслуговуємо швидко
надійно та професійно
телефонуйте

БЕЗКОШТОВНО

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ
С. БІЛОКОНЯ

Нью Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштує доповідь д-ра Сергія Білоконя, наукового співробітника Інституту історії України НАН України, на тему „Невідомі сторінки історії України за документами політбюро”. Доповідь відбудеться у суботу, 13-го червня, в НТШ, 63 Четверта аве. в Нью Йорку, початок о год. 5-й вечора.

50-ЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ
ТОВАРИСТВА
„САМОПОМІЧ”

Нью Йорк. — Головна управа Об'єднання Українців ЗСА „Самопоміч” повідомляє, що цього року припадає 50-ліття заснування Товариства „Самопоміч”. Загальні збори відбудуться у суботу, 10-го жовтня ц.р. в УНДомі, 140-142 Друга аве. в Нью Йорку, початок о год. 10-й ранку. Плянується бенкет та видання пропам'ятної книги. Проситись переслати історію свого Відділу

та світлина Управи, а також помістити до книги оголошення. Листи або матеріали слід вислати до: 50 Year Jubilee Committee, c/o Stefania Koso-vych, 125 E. 4th Street, Apt. 12, New York, NY 10003. Інформації можна одержати, телефонуючи до Михайла Савицького на число (212) 473-7310, екст. 123. Детальніші інформації поміщені у „Свободі”, ч. 91 з 14-го травня ц.р.

ВІДЗНАЧЕННЯ
200-ЛІТТЯ „ЕНЕЇДИ”

Нью Йорк. — УВАН у ЗСА влаштує урочисту конференцію, присвячену 200-літтю „Енеїди” І. Котляревського. Доповідатимуть професор-емерит університету Юта в Солт Лейк Сіті д-р Богдан Чопик та науковий співробітник Інституту літератури ім. Шевченка НАН України д-р Тамара Гундорова. Конференція відбудеться у неділю, 14-го червня, в УВАН, 206 захід 100-та вул. в Нью Йорку, початок о год. 2-й після полудня.

СОБОРНА УКРАЇНА

Автобусом
КИЇВ - ЗАПОРІЖЖЯ
Круїз
ЗАПОРІЖЖЯ - ОДЕСА
Автобусом
ОДЕСА - ЛЬВІВ

25 ЛІПНЬ - СУПРОВОДЖЕНО
02-го серпня - 26-го серпня
ВКЛЮЧАЮЧИ ВСЕ

1800 НАМАЛІА

ПОДРОЖ ВІД 1-ГО ТРАВНЯ ДО 17-ГО ВЕРЕСНЯ

Нью Йорк-Львів	\$679 + \$40 податки	\$719 разом
Нью Йорк-Київ	\$679 + \$53 податки	\$732 разом
Нью Йорк-Ів Франківськ	\$679 + \$40 податки	\$739 разом

Святкування 50-ліття СФУЖО
і ОУЖ у Великій Британії

16-го травня ц.р. відбулися великі святкування 50-ліття Організації Українських Жінок у Великобританії і Світової Федерації Українських Жіночих Організацій в місті Брадфорд в Англії з участю голови СФУЖО Оксани Соколик.

По полудні відбувся концерт, в якому взяли участь ансамблі осередків ОУЖ і Союзу Українців Британії (СУБ). Головну доповідь виголосила Леся Дяківська, голова ОУЖ. В ній скондензовано підкреслила діяльність ОУЖ за 50 років, як і 50-літню співпрацю зі СФУЖО.

Привіти склали крім інших голова СФУЖО О. Соколик, голова СУБ д-р Любомир Мазур, амбасадор України проф. Володимир Василенко, генеральний секретар Світового Конгресу Українців інж. Ярослав Соколик, голова Ліги Українок Канади Мирослава Стельмах, голова Товариства Українських Жінок ім. О. Теліги — Англія — Віра Смерека, голова Союзу Українок Польщі Катери-

на Сіроцька і багато місцевих голів різних українських установ. З Канади приїхали на святкування Леся Шуст і Галія Бонк-Галамай — членки ЛУК.

На концерті голова СФУЖО О. Соколик передала Лесі Дяківській з нагоди Золотого Ювілею ОУЖ Грамоту призначення і подяки за велику невтомну 50-річну працю Організації Українських Жінок у Великобританії, організації, яка була одною з десяти засновників СФУЖО.

Ввечері, на закінчення святкування, відбувся в готелі „Дубровнік” святковий бенкет, на якому головним промовцем була голова СФУЖО О. Соколик.

З нагоди поїздки до Англії, Управи СУБ і ОУЖ влаштували О. і Я. Соколикам зустрічі з громадами в Лестер, Болтон, Едінборо, Брадфорд і Лондон. Також — візиту амбасадорові проф. В. Василенкові в Лондоні.

Н. Н.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 445-го Відділу

З днем 15-го червня 1998 року обов'язки секретаря 445-го Відділу перебирає новий секретар

ГАЛИНА ПЕТРИК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mr. Halyna Petryk
601 Hartford Ave.
Winnipeg, MB, R2V 0X5
(204) 338-6324
(204) 582-2832

Українських дітей — до
українських літніх таборів!